

SPLITTING

- en forsvarsmekanisme

Problemstilling

- Hva bør vi som sykepleiere kjenne til når det gjelder forsvarsmekanismen splitting?

Forsvarsmekanismene s formål

- Unngå angst og andre plagsomme opplevelser som skam, skyldfølelse eller depresjon.
- Å opprettholde egointegritet og evne til å fungere.

Splitting

- Mangelfull evne til å danne en syntese av positive og negative opplevelser og oppfatninger personen har i forhold til seg selv og andre.
- Forekommer normalt i barns utvikling.

Splitting

- Motsatt rettede følelsmessige tilstander holdes adskilte. Svart-hvitt, god-ond. Ikke gråsoner.
- Identitetsoppfatningen og vurderingen av andre mennesker vil skifte hurtig.

Splitting

- Primitive forsvarsmekanismer avledet av splitting:
 - Primitiv idealisering
 - Projektiv identifikasjon
 - Omnipotens
 - Devaluering

Primitiv idealisering

- En tendens til å betrakte de ytre objekter som en bare gode, allmektig figurer som man stiller store og urealistiske forventninger til.
- Beskytter mot mektige og "onde" objekter.
- Beskytter mot det onde og farlige i pasienten selv.
- Grunnleggende behovstillende motivasjon: Det "gode" mennesket trengs for å overleve i en truende verden.

Projektiv identifikasjon

- Primitiv versjon av projeksjon.
- Egne affekter eller deler av psykiske struktur projiseres/plasseres over på en annen person.
- Ofte er det negative eller uakseptable deler av personligheten, men det kan også være ideelle sider av en selv som blir projisert.

Projektiv identifikasjon

- Forsøker å få den andre til å være slik at det svarer til innholdet i det som er projisert.
- Man kan bli lokket til å handle slik pasienten opplever en på det aktuelle tidspunktet.

Omnipotens

- Aktivering av en forstørret og allmektig selvopppfatning.
- Devaluerer andre.
- Kan vises som en ubevisst tro på at man har rett til å bli behandlet som en spesiell og privilegert person.
- Pasienten kan framstå som meget krevende.

Devaluering

- Motstykket til omnipotens.
- Støtter opp om sitt eget selvbilde ved å gjøre andre mennesker små og verdiløse.
- Vises ved omtale, holdning til og handling ovenfor andre mennesker.

Årsaksfaktorer

- Mangelfull objekttilknytning.
- Svikt i tidlig barndomsutvikling
- Lite vellykket overgang fra trinn 3 til trinn 4 i Kernbergs objektreasjonsteori (14 mnd-2 år).
- Jeg-svakhet.

Caset

- Ser vi bruk av splitting i caset?
- Samboeren god den ene dagen, ond den neste dagen. Splitting? Ambivalens?
- Viser tegn på en personlighetsforstyrrelse.
- Splitting vanlig forsvarsmekanisme ved borderline.

Case

- Hun viser ustabilitet i mellommenneskelige forhold, adferd, humør og selvoppfatning.
- Splitting vanlig forsvarsmekanisme.

Case: Borderline-symptomer

- Humørsvingninger.
- Aggresjonsutbrudd.
- Impulsiv adferd.
- Tilsynelatende god sosial tilpasning.
- Stoffmisbruk.
- Forstyrrelser i mellommenneskelige forhold.

Sykepleier utfordringer

- Utbrenthet.
- Antiterapeutiske holdninger.
- Containing-funktion, dvs å ta imot ufortjent sinne og beskyldninger uten å forsvare seg med å bli sint, moraliserende, irettesettende, spydig eller unngående overfor pasienten.